

Filmová výroba a distribuce po r.1945

Dějiny české kinematografie II.

30.10.06

Filmová výroba a distribuce po r.1945

Bibliografie:

- EISMANN, Šimon: *Ošudy spolkových biografů v poválečném Československu*. Iluminace 11, 1999, Č. 4, s. 53 - 86.
- HAVELKA, Jiří: *Cs. filmové hospodářství 1945 - 1950*. Český filmový ústav 1970, 478 s.
- HAVELKA, Jiří: *Čs. filmové hospodářství 1951 - 1955*. Praha, Čs. filmový ústav 1972, 606 s.
- HAVELKA, Jiří: *Cs. filmové hospodářství 1956 - 1960*. Praha, Čs. filmový ústav 1974, 486 s.
- HAVELKA, Jiří: *Film v číslech a událostech (K 20 létům č. filmu)*. Praha, Filmový ústav 1965, 98 s.
- HAVELKA, Jiří: *Kronika našeho filmu. 1898 -1965*. Praha, Filmový ústav 1967, 253 s.
- HILMERA, Jiří: *Stavební historie pražských kinosálů. Část IV.- poválečné půlstoletí*. Iluminace 10, 1998, č. 4, s. 75 - 100.
- *Jednání o dovozu amerických filmů do Československa po druhé světové válce*. Iluminace 6, 1994, Č. 1, s. 115 - 140.
- MAREŠ, Petr: *Politika a „pohyblivé obrázky“*. Spor o dovoz amerických filmů do Československa po druhé světové válce. Iluminace 6, 1994, Č. 1, s. 77 - 95.
- PIŠTORA, Ladislav: *Filmoví návštěvníci a kina na území České republiky. Od roku 1945 do současnosti*. Iluminace 9, 1997, Č. 2, s. 63 – 106
- ZEMAN, Pavel: *Americké filmy a znárodněná kinematografie*. Iluminace 6, 1994, Č. 1, s. 101 - 109.

Filmová výroba a distribuce po r.1945

- Jednou z důležitých agend V. odboru MI bylo povolování filmů k veřejnému promítání, které provádělo 1. odd. odboru s přihlédnutím k návrhům **Film. cenzurního sboru pro schvalování filmů.**

- Vlastní organizace V. odboru v r. 48:

V/1 správní a rozpočtové

V/2 správní

V/3 hospodářské

V/4 distribuční

V/5 výroba filmů a techn. věci

V/6 dramaturgie

V/7 fotografie a amatérská kinematografie

Filmová výroba a distribuce po r.1945

Začátkem roku 1949 byla provedena **reorganizace** a zmenšen počet odd. na **5**:

- Administrativně-hospodářské
- Správní
- Distribuční a zahraniční styky
- Výrobní
- Technické

Filmová výroba a distribuce po r.1945

- V rámci reorganizace filmového podnikání byla 25.2.48 zrušena f-ce zplnomocněnců.
- Agenda dosud existujícího zplnomocněnce pro dovoz a vývoz převzala Státní půjčovna filmů a zahraniční oddělení MI.
- Zákonná úprava vl.nař.č. 72/48 Sb ze 13.4 **1948**, které zrušilo Českou a slovenskou filmovou společnost a zřídilo jediný státní podnik nazvaný **Československý státní film**. Počet členů správního sboru byl stanoven na 15 – 18 a MI z nich jmenovalo 1/3
- Dozor nadále příslušel MI, které tuto f-ci vykonávalo v oblasti hospodářství a správy správním sborem, v oblasti kulturní a technické Filmovou radou a Filmových technickým sborem.
- V listopadu 48 **zrušen Filmový umělecký sbor** a zřízena **Ústřední dramaturgie**, v r 49 pak správní sbor pro hospodářské a finanční věci filmového podnikání a ustaven Český správní sbor podniku Československý film.

Filmová výroba a distribuce po r.1945

- Filmový cenzurní sbor při MI ustaven již v květnu 45.
- V cenzurním sboru bylo zastoupeno ministerstvo vnitra, zahraničních věcí, informací, školství a osvěty, Ústřední rada odborů, Svaz filmových pracovníků, zplnomocněnec pro dovoz a vývoz filmů a zplnomocněnec pro správu státních kin.

Filmová distribuce po r.1945

Celovečerní filmy povolené k promítání
mimo čs. filmy vyrobené po r. 1945-1952

Celovečerní filmy povolené k promítání mimo čs. filmy
vyrobené po r. 1945-1952
(z fondu MI) rok 1945

Zamítnuto (výběr)

- *Panna, M.R. Štefánik, Počestné paní pardubické, Ideál septimy, Rozvod paní Evy, Světlo jeho očí, Jarčin profesor, V pokušení, Venoušek a Stázička, Psohlavci, ad.*
- *Vzdušné torpedo*

Povoleno (výběr)

- *Babička, Maryša, Vojnarka, Pantáta Bezoušek, Barbora Hlavsová, Její pastorkyňa, Zlatý člověk, Děvčica z Beskyd, Hlídač č. 47, Zborov, Jan Cimbura, ad.*
- *SSSR: Stalingrad, Ivan Hrozný, Generál Sovorov, Lenin v Říjnu, ad.*
- *USA: Zloděj z Bagdadu*
- *UK: Moře náš osud, Něžné pohlaví, Setkání v Alžíru, Kniha džunglí*
- *FR: Konce dne (Den končí)*

Celovečerní filmy povolené k promítání mimo čs. filmy
vyrobené po r. 1945-1952
(z fondu MI) rok 1946

Zamítnuto (výběr)

*Srdce v celofánu (zakázán!), V
pokušení, Její hřích*

Povoleno (výběr)

- SSSR: *Patnáctiletý kapitán, Čapajev, Polární hrdinové*, ad.
- USA: *Zorro mstitel, President Wilson, Mexiko*, ad.
- UK: *Jindřich V., Pygmalion, Setkání ve tmě*, ad.
- Švédsko: *Zajatec z velrybářské lodi, Pokušení velkoměsta, Svatba na rozkaz*, ad.

Celovečerní filmy povolené k promítání mimo čs. filmy
vyrobené po r. 1945-1952 (z fondu MI)
rok 1947

Povoleno (výběr)

- CS: *Muži v ofsidu, Varhaník u sv. Víta, Extase, Svět patří nám*
- SSSR: *Syn pluku, Ve jménu života, ad.*
- USA: *Quadalcanal, Modelka, Občan Kane, Lareal a Hardy, Plynové lampy, Diktátor, Aljaška, Ali Baba a 40 loupežníků*
- UK: *Věž hrůzy, Z deště pod okap, Hřmící stáda*
- FR: *Monsieur Verdoux*
- IT: *Řím, otevřené město, Paisa, Slunce ještě nevychází*

Celovečerní filmy povolené k promítání mimo čs. filmy
vyrobené po r. 1945-1952
(z fondu MI) rok 1948

Zamítnuto

UK a USA filmy

UK: *Pacient zmizel, Tři šumaři, Život na venkově*, ad.

I FR: *Panika*

V desetiletí 1948-58 přejímala ÚPF do distribuce za zemí tzv. kapitalistického Západu kromě komedií hlavně filmy protiválečné, sociálně kritické, historické adaptace klasické literatury (*Tosca, Červený a černý*) a přírodovědné (*Svět ticha*).

Povoleno

- SSSR: (zastoupen ve zřetelné převaze) *Timur a jeho parta, Maximovo mládí, Dětství Gorkého, Odvážná školačka*, ad.
- USA: *Laurel a Hardy v cizinecké legii, Gulliverovy cesty, Děti divočiny*, ad
- UK: *Zrádní neděle, Uloupený život*, ad
- Švédsko: *Tragická sonata, Prší nám na lásku*
- Francie: *Antoine a Antoinette*
- Zastoupeny také Palestina, Mexiko, Argentina, Kanada

Celovečerní filmy povolené k promítání
r. 1945-1948 (z fondu MI)

Rok/země	SSSR	USA	UK	Ost.
1945	22	2	15	3
1946	35	33	45	43 (Fr + Švédsko)
1947	55	77	32	37
1948	15	24 16 zamítnuto	50	21

Celovečerní filmy povolené k promítání r. 1949-1952 (z fondu MI)

Rok/země	SSSR	USA	UK	VYCHODNÍ BLOK	ZÁPADNÍ BLOK
1949	59	20	4	13	52 (zejména Francie)
1950	19	4	---	26 (zejména Čína)	14 (zejména Francie)
1951	---	1	---	31	12
1952	3	---	---	43	8 (+ 1 Uruguay, 2 Japonsko)

Filmová distribuce a propagace po r. 1945

- V prosinci 1945 padesáté výročí první veřejné film. projekce uspořádal Československý filmový ústav velkou výstavu dokumentů o vývoji filmu nazvanou 50 let kinematografu v sále UPM v Praze (autoři výstavy architekti Josef Hesoun a Jidřich Brichta)
- 1946 filmové festivaly: sovětský filmový festival a francouzský filmový festival s cyklem přednášek v sále Kinofy; srpen 1946 mezinárodní film. Festival v Mariánských Lázních navazující na Filmové žně ve Zlíně za protektorátu; září-říjen 1946 festival britského filmu v kině Atlas a Alfa;
- 1948 ve Zlíně zahájena éra putovních Filmových festivalů pracujících
- 1951 putovní kino v rámci celostátní filmové akce pro družstevníky
- 1948 zřídil Československý státní film vlastní propagační a tiskové oddělení na Národní třídě č. 28, kde zaměstnával výtvarníky na plný úvazek (Bedřich Lipenský, Jiří Figer st., Jaroslav Příbramský, Eva Fieglová)
- Někdy zadávala Ústřední půjčovna filmů tvorbu plakátů grafikům Propagační tvorby (tj. výtvarnému družstvu založeného v r. 1951, sign. PT)

Filmová distribuce a propagace po r.1945

- Pražská centrála Ústřední půjčovny filmů měla své pobočky s půjčovnami 16mm filmů, např. v Brně, tzv. **Krajský filmový podnik Brno** na Chorázově (dnes Jezuitské) ulici
- V roce 1946 vydána **vyhláška o povinném připojování krátkých filmů k filmům celovečerním.**
- Půjčovny v Praze a v Brně měly oddělení zvláštních představení, která půjčovala krátké filmy mimo kina – školám a kulturním institucím pro výuku, výstavy, přednášky, politické kampaně, apod.
- ÚPF měla na Národní třídě svůj menší kinosál, kde dvakrát týdně probíhalo promítání filmů vybraných do distribuční sítě